

Udskriftsdato: 14. december 2025

2016/1 BSF 132 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af afgiften på tobak

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 31. marts 2017 af Pernille Schnoor (ALT), René Gade (ALT) og Rasmus Nordqvist (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af afgiften på tobak

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2017 at fremsætte lovforslag om forhøjelse af tobaksafgiften med 50 pct.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at nedsætte brugen af tobak i befolkningen generelt og særlig hos børn og unge ved at skabe bedre rammer for sundere adfærd. Det er ikke nok kun at oplyse om de skadelige helbredsmæssige konsekvenser ved rygning for at øge sundheden, der bør ligeledes ske en adfærdsregulering. Derfor foreslår Alternativet at pålægge regeringen at forhøje tobaksafgiften med 50 pct., hvilket vil betyde, at en pakke cigaretter i gennemsnit vil koste ca. 55 kr.

Tobaks skadelige virkninger er velkendte. Ifølge Sundhedsstyrelsen er rygning den enkeltfaktor, der har størst negativ betydning for den danske folkesundhed. Hver fjerde dansker dør af sygdom forårsaget af rygning. Rygning er årsag til næsten alle tilfælde af lungekræft og KOL og øger risikoen for andre kræft- og hjertekarsygdomme. Tobak er stærkt afhængighedsskabende, og rygning er den livsstilsfaktor, der er skyld i flest kræfttilfælde. Risikoen for at udvikle lungekræft hos mennesker, der ryger eller tidligere har røget i mange år, er op til 20 gange større end hos personer, der aldrig har røget. Ud over lungekræft er rygning også den primære risikofaktor for kræft i strubehovedet (84 pct. af alle tilfælde), ligesom 20-50 pct. af alle tilfælde af kræft i mundhule, spiserør, mavesæk, bugspytkirtel og blære kan tilskrives tobaksrygning (Patienternes Kræftplan – Kræftplan IV, Regeringen, august 2016).

Det er derfor bekymrende, at en undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse, »Flere unge ryger«, offentliggjort den 4. marts 2017 på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside, viser, at et stigende antal unge er begyndt at ryge. Ifølge undersøgelsen røg 18 pct. af de unge mellem 16-25 år i 2015, mens det i 2016 var steget til 22 pct. Det er en stigning på over 20 pct. fra 2015 til 2016. Ser vi på samme aldersgruppe i Norge – hvor den gennemsnitlige pris på en pakke cigaretter er ca. 87 kr. – ser vi, at kun 5 pct. i aldersgruppen ryger dagligt, og 9 pct. ryger af og til.

De fleste rygere starter med at ryge i teenageårene, og det er derfor særlig vigtigt at påvirke unge til ikke at begynde at ryge. Dette bør gøres, ved at samfundet skaber sundere rammer for børn og unge. Ifølge WHO er højere afgifter et af de bedste instrumenter til at motivere til at stoppe med at ryge (Tobacco, Fact sheet, WHO, juni 2016). Erfaringer fra f.eks. Norge viser, at højere tobaksafgifter mindsker incitamentet for flere unge til at starte med at ryge.

Vidensråd for Forebyggelses rapport »Forhøjet tobaksafgift – Påvirkning af tobaksforbrug, grænsehandel samt statens afgiftsprovenu« fra 2012 viser, at de 16-24-årige er mere påvirkelige over for prisstigninger. Ved at mindske unges køb og dermed forbrug af tobak kan vi på længere sigt mindske andelen af voksne rygere, opnå en bedre folkesundhed og forlænge middelalderen.

Hver gang prisen hæves med 10 pct., falder forbruget med 4 pct. For unge er denne andel dog væsentlig højere. Ifølge Kræftens Bekæmpelse falder forbruget hos unge under 18 år med 14 pct., hver gang prisen bliver sat op med 10 pct. Samtidig vil højere tobaksafgifter mindske incitamentet for flere unge til at starte med at ryge. Stiger prisen med 50 pct., kan mange mennesker undgå at blive ramt af alvorlige livstruende sygdomme som kræft- og hjertekarsygdomme, og mange dødsfald kan undgås, hvilket fremgår af en beregning, som Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse fik lavet af Statens Institut for Folkesundhed i 2013, jf. rapporten »Sundhedsmæssige konsekvenser ved ændringer i tobaksprisen«.

En undersøgelse foretaget af Megafon i 2016 viste, at 12 pct. af rygerne vil lægge cigaretterne helt på hylden, hvis prisen stiger med 10 kr. Yderligere 20 pct. svarede, at de vil ryge mindre, jf. artiklen »Dyrere cigaretter ville få hver tiende til at holde op« bragt på www.tv2.dk den 6. juli 2016.

I Danmark er prisen på en pakke cigaretter ca. 40 kr. I Schweiz er den gennemsnitlige pris på en pakke cigaretter ca. 53 kr. I Canada er den ca. 60 kr., og i Norge er den gennemsnitlige pris ca. 87 kr.

Den højere afgift skønnes at kunne indbringe 1,64 mia. kr. årligt, jf. svar på SAU alm. del – spørgsmål 362 (folketingsåret 2015-16).

Skriftlig fremsættelse

Pernille Schnoor (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af afgiften på tobak.

(Beslutningsforslag nr. B 132)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.